

НАПРЯМКИ ПОКРАЩЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ В УКРАЇНІ

Дослідження процесів розвитку небанківських фінансових посередників на сучасному етапі дають розуміння необхідності покращення нормативно-правового та інституційного середовища, яке безпосередньо впливає на них. Тому більш детального розгляду потребують питання вдосконалення базових умов для забезпечення їх ефективного функціонування. На сьогодні небанківські фінансові посередники знаходяться на початковому етапі становлення, однак прийняття окремих законів і створення контролюючого органу заклали передумови для їх подальшого розвитку.

Прогалини у вітчизняному законодавстві значно гальмують процес ефективного розвитку окремих небанківських фінансових посередників, серед таких можна відмітити відсутність законів у регулюванні ломбардів, факторингових компаній, довірчих товариств, фінансових компаній.

Аспекти становлення і розвитку небанківських фінансових інститутів досліджують вітчизняні вчені: В.В. Гончаренко, В.І. Грушко, В.В. Зимовець, Ю.М. Коваленко, А.С. Криклій, І.О. Лютий, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова, О.А. Опалов, М.І. Савлук та інші.

Поступової актуальності набувають питання, пов'язані з наявністю на вітчизняному ринку зарубіжних фінансових установ. З метою додаткового регулювання їх діяльності можуть бути вжиті такі заходи:

- більш чітка регламентація умов діяльності філій і представництв іноземних фінансових установ на національному ринку фінансових послуг;
- додаткова регламентація фінансової діяльності з метою скорочення необґрунтованого відтоку валютних коштів за кордон;
- удосконалення законодавчих процедур, що дозволяють ефективно запобігати незаконній діяльності іноземних небанківських фінансових посередників на вітчизняному фінансовому ринку.

Окрім загальних для всіх небанківських фінансових посередників питань у нормативно-правовій та регуляторній сфері, пріоритетними залишаються різні аспекти діяльності окремих фінансових посередників.

Специфіка вітчизняних небанківських фінансових посередників полягає у наявності значних диспропорцій у їх розвитку. Переважаючу частку у загальній структурі небанківського фінансового сектора складають страхові компанії. Це пов'язано з рядом факторів, основним серед яких є значний досвід їх функціонування на вітчизняному ринку фінансових послуг. Але сучасний етап розвитку страхових компаній вимагає перегляду значної кількості положень

щодо їх функціонування, в першу чергу, це пов'язано з вдосконаленням контролю за їх діяльністю. У даній сфері, на нашу думку, пріоритетними є заходи щодо:

1. створення гарантій по припиненню зловживань і шахрайства, а також контроль за використанням залучених у населення коштів;

2. створення системи гарантування вкладів страхових компаній. Даний напрямок має бути найбільш пріоритетним на сучасному етапі розвитку страхового ринку. Треба зазначити, що необхідність створення системи гарантування вкладів, розміщених у страхових компаніях в Україні, першочергово пов'язана із значним зростанням обсягів активів страхових компаній, яке відбулось за останні роки. Тому, посилення регулювання і забезпечення додаткових гарантій вкладників створять підґрунтя стабільності подальшого зростання страхового ринку в цілому. На нашу думку, найбільш придатним у створенні системи гарантування вкладників страхових компаній є досвід Латвії. Такий висновок ґрунтується на тому, що дана країна мала подібні до України вихідні умови розвитку страхового ринку (монополія Держстраху). Крім того, система гарантування обмежує виплати певною сумою, що є актуальним в умовах поступового накопичення коштів у відповідному гарантійному фонді;

3. удосконалення умов ліцензування страхової діяльності, створення диференційованої системи санкцій, що будуть застосовуватись до страхових організацій за порушення нормативів та інших вимог, принципів добросовісної конкуренції;

4. удосконалення статистичних форм обліку і звітності, з метою їх деталізації і відкритості, включаючи надання інформації про власників страхових компаній, особливо у сфері перестраховування;

5. визначення вимог і показників платоспроможності, що відповідають міжнародним стандартам ціноутворення страхових послуг;

6. розробки критеріїв та механізмів оцінки якості страхового ринку, якості страхових компаній, які базуються на максимальному врахуванні інтересів споживачів страхових послуг;

7. стимулювання капіталізації страхового ринку шляхом подальшого підвищення мінімального розміру статутних капіталів страхових компаній і підвищення вимог до їх платоспроможності;

8. подальшої розробки і впровадження фінансових нормативів діяльності страхових компаній.

Література

1. Горбач Л.М. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Л.М. Горбач, О.Б. Каун. – К.: Кондор, 2012. – 436 с.

2. Каракулова І.С. Глобалізаційні аспекти функціонування небанківських фінансових інститутів в Україні / І.С. Каракулова // Фінансова система України: збірн. наук. праць. –

Острого: Видавництво НаУ “Острозька академія”, 2006. – Вип. 8, ч. 2. – С. 450-456.

3. Криклій А.С. Еволюція становлення небанківських фінансових інститутів в Україні / А.С. Криклій, І.С. Каракулова // Економіка та держава. – 2006. – № 12. – С. 14-16.

4. Свердел М.О. Небанківські фінансові установи на фінансовому ринку України / М.О. Свердел // Фінанси України. – 2003. – № 2. – С. 145-147.

Летняк С. І., ст. гр. ФСТМ-11
Стецько М. В., к.е.н., доцент

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІНСТИТУТІВ НЕДЕРЖАВНОЇ ПІДСИСТЕМИ ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Для визначення напрямків реформування розвитку недержавної підсистеми інфраструктури фінансового ринку України необхідно порівняти її особливості з країнами, які мають розвинуту ринкову економіку.

В умовах ринкової економіки процес мобілізації тимчасово вільних грошових коштів фізичних і юридичних осіб та їх перерозподілу між секторами економіки відбувається на фінансовому ринку. Чим різноманітніша з погляду суб'єктів і розмірів структура заощаджень та інвестицій, тим більшою є потреба в функціонуванні фінансового ринку. Розвиток фінансового ринку значною мірою відображає гнучкість фінансової системи й швидкість її пристосування до змін в економічному та політичному становищі країн, а розвинуті фінансові ринки стимулюють і посилюють фінансові потоки в економіці та зменшують суспільні витрати і, зокрема, витрати кожного учасника ринку.

Саме цей ринок має істотний вплив на розвиток економіки країни в цілому та її регіонів, адже кожна підприємницька структура повинна постійно співпрацювати з інститутами фінансового ринку, від їх розвитку залежить діяльність суб'єктів господарювання і, у свою чергу, без ефективного функціонування національної економіки неможливим є процес створення досконалого фінансового ринку.

Теорії фінансового ринку, проблемам окремих його складових та перспектив його розвитку приділялося і приділяється багато уваги вітчизняними вченими. Вагомим є науковий доробок О.А. Барановського, О.Д. Василика, Г.Л. Вознюка, А.А. Дробязко, А.Г. Загороднього, Ю.В. Ніколенка, Т.П. Куриленко, М.І. Савлука та багатьох інших науковців.

Дослідження світового досвіду розвитку українських особливостей показує, що необхідне кількісне і якісне удосконалення недержавної підсистеми фінансової інфраструктури. Для цього треба збільшувати частку її